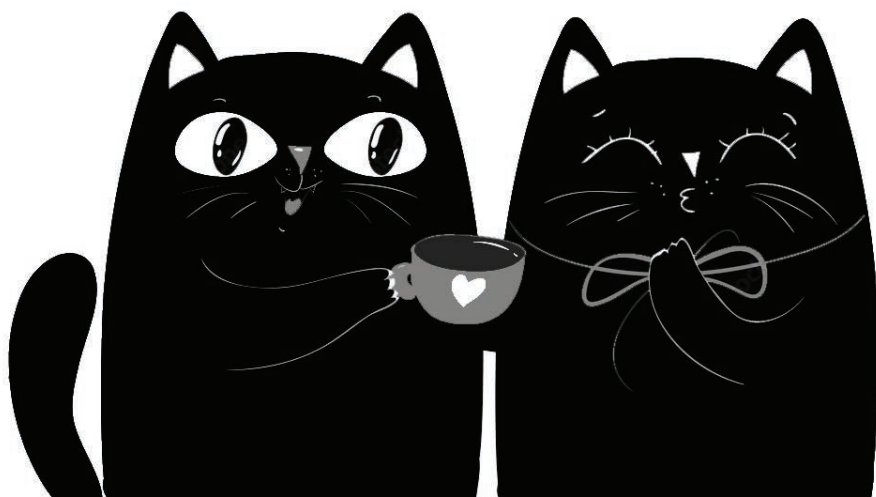

K
KALI
PSO

CAT POWER
Isceljujuća moć
mačaka

K

Ulrika Norberg
Karina Nunstedt

CAT POWER

Isceljujuća moć mačaka

edicija

KALIPSO (knjiga br. 12)

izdavač

Blum

prevod

Tijana Petković

uredništvo, lektura, korektura

Anja Marković

Aleksandar Šurbatović

autor fotografija

© Andreas Lundberg

naslov originala

Ulrika Norberg & Carina Nunstedt – CAT

POWER – kattens läkande kraft

Copyright © Ulrika Norberg and Carina

Nunstedt 2022, by Agreement with Enberg

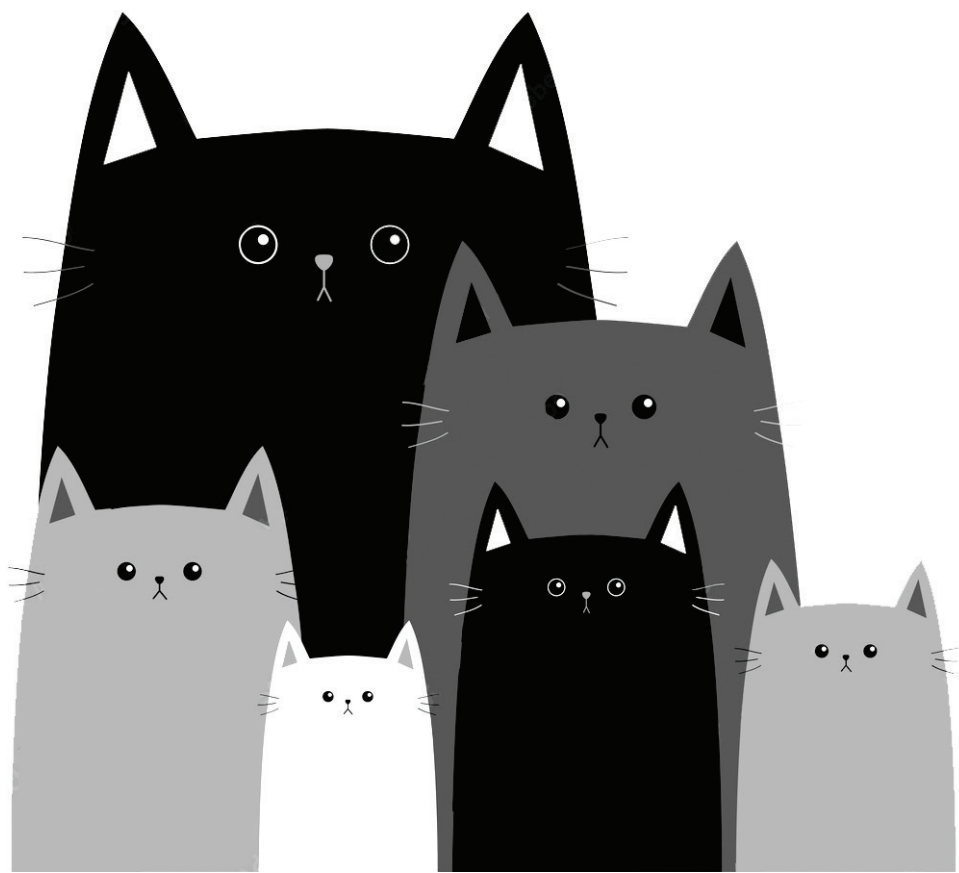
Agency

Posvećeno svim kul mačkama

predgovor

Mačke kao učitelji

Postoji mnogo upečatljivih priča o mačkama i tome koliko nam one znače. Ljudi već vekovima smatraju mačke svojim učiteljima. U starom Egiptu važile su za božanska bića uzvišenih kvaliteta. I Egipćani i Kelti koristili su mačke za sahrane, kako bi pomogli duši da krene dalje i pružili utehu onima koji su u žalosti.

U staroj nordijskoj religiji gvozdenog doba, mačke su imale istaknut položaj. Vikinzi su ih doveli sa sobom na brodovima kako bi se štetočine držale podalje. Takođe su dugo i verno služili kao kreativno i meditativno društvo umetnicima, piscima i političarima.

Mačke su radoznale životinje izoštranih čula. One instinktivno saopštavaju svoje potrebe i

postavljaju jasne granice. U svetu brzih promena i stalnih previranja, mačke predstavljaju suštu suprotnost. Imaju sopstveni ritam kojeg se drže. Ovi kvaliteti su za nas ljude postali važniji nego ikad.

Na osnovu datog nam istraživanja, sam boravak u blizini mačke može ublažiti stres i anksioznost. Predenje, još jedna jedinstvena sposobnost mačaka, može pomoći u snižavanju krvnog pritiska i smanjenju rizika od kardiovaskularnih oboljenja, i kod mačaka i kod ljudi.

Poslednjih godina se sprovodi sve veći broj istraživanja o mačkama, a dok smo radili na ovoj knjizi, imali smo privilegiju da upoznamo neke istaknute istraživače tog polja iz celog sveta.

Takođe, delimo upečatljive priče vlasnika mačaka, kako slavnih tako i manje poznatih pojedinaca, zajedno sa sopstvenim razmišljanjima. Kao dva strastvena novinara i pisca koji vode računa o zdravlju, dodatno nas ujedinjuje ljubav prema mačkama i njihov uticaj na nas, ljude. Upoznaćete članove naše porodice: birmanskog mačka Borea, bengalsku macu Kleu (Ulrika) i sibirsku braću i sestre Miju i Magnuma (Karina). Obe smo videle kako voljene osobe prolaze kroz duge, teške borbe sa bolestima, i obe smo iz prve ruke videle kako mačke mogu da nas umire i izleče. Fascinirane smo njihovom sposobnošću da uravnoteže dobro i loše u životu.

Neki bi mogli pomisliti da smo „lude mačkarke“, zbog toga koliko volimo da pričamo o njima i sa njima. Međutim, više volimo da mislimo o sebi kao o „pametnim mačkarkama“. Vidite, uzimajući u obzir korisna, lekovita svojstva mačaka i njihovu duhovnu suštinu, znamo da možemo naučiti da poštujemo sopstvene granice, više uživamo u stvarima, razmišljamo, donosimo odluke, bolje organizujemo i uspostavimo skladan životni ritam.

Mačja politika će vam pomoći da mudrije živite, uz bolju ravnotežu i zagantovano dobre vibracije. Iskoristite životnu snagu mačaka i budite oličenje *moći mačaka!*

Ulrika i Karina

- U svetu postoji više od 370 miliona domaćih mačaka, a procene govore da je i broj divljih skoro isti. Ovo treba uporediti sa oko 470 miliona pasa (izvor: Svetski atlas 2018, računaju se samo kućni ljubimci, bez divljih pasa). Međutim, u većini zapadnih zemalja mačke su najčešći kućni ljubimci.

- Švedska ima skoro 1,5 miliona domaćih mačaka i 934.000 pasa (prema istraživanju o vlasništvu kućnih ljubimaca koje je sproveo *Novus* i *Svenska Kennelklubben* u aprilu 2021). Devetnaest odsto švedskih domaćinstava ima mačku.

- SAD imaju najviše domaćih mačaka na svetu, a slede Kina i Rusija. Svako treće američko domaćinstvo ima bar jednu mačku (mnogi imaju dve), a ukupno tamo ima oko 100 miliona domaćih mačaka (prema *Statistu*). To znači da se broj utrostručio u poslednjih 40 godina.

- U EU, Nemačka je na vrhu liste sa 14,5 miliona mačaka, što znači da skoro svako četvrto domaćinstvo ima ovu životinju. Francuska ima više od 13,5 miliona mačaka, Italija 7,5 miliona, a i Velika Britanija najmanje isto toliko. I zapamtite, ovde računamo samo domaće mačke.

- Turska ima više od 4,1 milion mačaka. Najveći grad, Istanbul, takođe nosi nadimak „Grad mačaka”, ili čak „Catstanbul”, i dom je stotinama hiljada mačaka. Stanovnici vole svoje mace, a ulice su oivičene posudama za hranu i vodu kako one nikada ne bi bile žedne ili gladne.

- U Španiji, Portugaliji, Irskoj, Južnoj Africi i ogromnim delom Azije, psi su češća opcija za kućne ljubimce. – Indija je, na primer, zemlja pasa.

KARINA

Kada je mačka ponovo izašla iz džaka

Skoro 20 godina nisam imala mačku u svom domu i to mi je veoma nedostajalo. Izabrala sam čoveka koji je bio alergičan na mačke. Tu činjenicu nikada nisam mogla da osporim. Umesto toga, morala sam da zatvorim vrata tog dela svog srca, prostora koji je oduvek bio ispunjen divnim, toplim, pevuckavim zvukom.

Prvo, kad sam odrastala, imali smo Maju. Bela kao Maja Grednos¹. Nakon što je pobegla a mi je pronašli pregaženu na putu, celo leto sam imala noćne more.

¹ *Maja Gräddnos* – bela mačka iz popularnog švedskog serijala dečjih knjiga.

Onda nam je majka nabavila Misen, smeđe-belu mačku sa farme, koja je bila zaista miroljubiva. Tokom mojih tinejdžerskih godina, kada su svađe u kući bile najgore, Misen je bila tu da odagna loše raspoloženje. Sa maminim mužem Mogensom svađala sam se oko svega. Uglavnom sam bila ljuta, jer sam smatrala da se veoma loše odnosi prema mojoj mami. Nije je slušao. Nije se dovoljno brinuo o njoj kada joj je zdravlje bilo ozbiljno narušeno. Činjenica da je mrzeo mačke dodatno je pogoršavala situaciju, ali Misen nije marila za to. Ipak je odlučila da se svake večeri sklupča u Mogensovom krilu, kad god bi se on smestio na braon somotni kauč da gleda vesti.

Nikada nije imala pardona, i zapravo mislim da je polako stekao određenu naklonost prema njoj. U početku bi je jednostavno odgurivao na pod, ali je na kraju odustao. Kapitulirao je. Pustio ju je da leži tu i prede. Misen je postala naš posrednik. Kada je bila u Mogensovom krilu, u našoj porodici je konačno vladao mir. Ali nikad ga nisam videla da je mazi; nijednom.

Nedavno je moja majka pronašla fotografiju od pre dvadeset godina, na kojoj naša preslatka mačka sedi na mom trudničkom stomaku dok se odmaram na kauču našeg letnjikovca u Esterlenu. To je prelepa slika. Misen je poželela dobrodošlicu na svet mom prvom detetu, Vilmeru. Nekoliko godina kasnije, sahranjena je na istom mestu: u bašti, iza vikendice.

Kada je Misen uginula, ostavila je prazninu.

Kasnije sam zasnovala divnu porodicu: moj muž Anders i naša dva neverovatna sina, Vilmer i Oskar. Međutim, nikada nismo ni razgovarali o tome da imamo mačku, zbog Andersove alergije. Kada smo posećivali moju sestru, koja je imala dve mačke, on bi kijao, svrbele bi ga oči i morao bi posle pola sata da izađe na svež vazduh.

Razmišljali smo da nabavimo bezdlaku mačku, ali to prosto ne bi bilo to. Krzno je bilo pod obavezno. Umesto toga, stisla sam zube i ostavila priču o svojoj mački po strani.

Moj san je bio da imam norvešku šumsku mačku. S vremena na vreme, pregledala bih neke slike i slatke video-snimke mačaka, da se malo utešim. Ali imala sam toliko drugih stvari koje su me okupirale; bolesna deca, puno posla... a osim toga, ko bi se brinuo o našoj mački kada negde otputujemo?

Kada je Ulrika predložila da napravimo eksperiment i pozajmimo njenog birmanskog mačka Borea, koji ne bi trebalo da bude toliko problematičan za osobe sa alergijama, u meni se probudila nada. Pufnast, mekan i prekrasan, Bore je odmah smekšao naše sinove tinejdžere. Toliko smo čvrsto držali palčeve, nadajući se da ćemo i mi moći da nabavimo jednu. Međutim, nakon četiri ili pet sati, Andersove oči su počele da suze.

Vratanca za mace su zatvorena.

U leto 2018. Andersu je dijagnostikovao rak, a naš život i svakodnevna rutina potpuno su se promenili. Sva naša energija potrošena je na pripremu za sledeću turu hemoterapije, sledeću posetu lekaru, sledeću operaciju, sledeći pregled u bolnici, sve vožnje kolima hitne pomoći. Bili smo pravi tim. Naša ljubav može pobediti sve, mislili smo. I dobro, pobedila je mnogo stvari. Ali kada je Anders doživeo remisiju po treći put, baš kada je udarila pandemija korone, činilo se da stvari ne mogu biti gore. Anders se izolovao u našoj seoskoj kući.

*Jednog dana, u maju, pitao me je neočekivano:
„A da uzmemo mačku?”*

Ostala sam bez reči.

„Čitao sam o ovoj rasi mačaka koja ne bi trebalo da izaziva jake alergijske reakcije. Sibirska.”

„Stvarno? Guglao si mačke?”

„Pa, nisam imao ništa pametnije da radim. Mislio sam da bi to moglo biti lepo.”

„Znači, ozbiljan si? Ovo za mene nije šala. Šta ako ti izazove alergiju?”

„Mogli bismo da pokušamo.”

I tako, Anders mi je poslao link i počela sam da prikupljam sve informacije koje sam mogla da pronađem o ovoj rasi mačaka koja je navodno bila najpovoljnija za alergije. Takođe, navodno, to je rasa po ponašanju nalik psima. Prava porodična mačka.

Kako nam je zaboga to promaklo sve do sada?

ULRIKA

Spasilac Napoleon

U tinejdžerskim godinama imala sam dečka (nazovimo ga Iks), koji me je zlostavljao i fizički i psihički, ali nisam smela nikome da kažem, jer mi je rekao da ću zažaliti ako to učinim.

Bila je to moja poslednja godina srednje škole i postajala sam sve izolovanija i povučenija. Često sam odbijala pozive na zabave i društvene događaje. Kao da sam morala da pregovaram sa Iksom o tome sa kojim prijateljima treba da provodim vreme; često bi pobesneo kada bi saznao da sam se videla s nekim a da on to unapred nije odobrio. Zvao bi me usred noći, pijan, a ponekad bi mi lupao na vrata, ili bi stajao ispod mog prozora i vikao dok ga ne pustim unutra. Često bi se smirio kada bi ušao, ali par puta sam morala da pozovem policiju. Kada bi se otreznio, uvek bi se kajao, ronio

suze, obasipao me poklonima i obećanjima da se to više nikada neće ponoviti.

Moj mačak Napoleon, ili Nap, kako sam ga uvek zvala, uvek je bio tu, sa svojom slatkom njuškicom i čarobnim predenjem, koje me je podsećalo na klasičnu muziku. Često bih ležala u krevetu, razgovarala s njim, otvarala mu dušu i plakala u njegovo krzno. Činilo se da me razume.

Nap je bio krupan mužjak riđeg repa i imao je divan karakter. Niko nije mogao da sedi tako ponosno, ili da se mazi tako iskreno kao on. Takođe je jasno stavio do znanja da nema visoko mišljenje o mom dečku. Svaki put kada bi me Iks posetio, Napoleon bi sedeo leđima okrenut, demonstrativno, ne dozvolivši mu da ga mazi.

Jedne večeri, kada je Iks bio kod mene, ostavio je džemper na terasi nakon što smo tamo popili kafu. Sledećeg jutra, kada sam se probudila, našla sam Napoleona pored žardinjere sa cvećem u bašti. Dovukao je džemper čak dotle. I popiški se na njega.

Kada je moja najbolja drugarica došla u posetu, glasno se smejala kada sam joj rekla šta je Nap uradio. „Sad ćeš definitivno morati da šutneš tog luzera, jelda?“, insistirala je.

Zahvaljujući podršci moje prijateljice i Napoleona, napravila sam prvi korak i zatražila pomoć. Napoleon jedva da se odvajao od mene u narednih nekoliko dana. Kao da je osetio da se

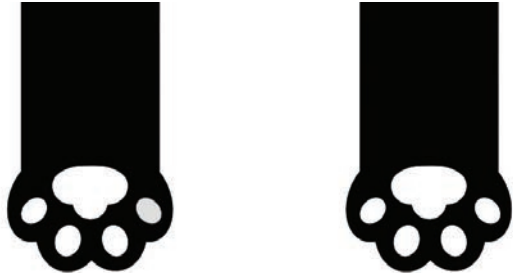

energija u meni promenila i da mi je potrebna sva podrška ovog sveta da bih Iksa izbacila iz života.

Uz dobre prijatelje i mog Napoleona, smogla sam snagu koja mi je bila potrebna da prebrodim raskid. Ovaj neverovatan, mudar i hrabar mačak mi je pomogao da shvatim koliko je važno da se brinem o sebi i borim za svoju sreću.

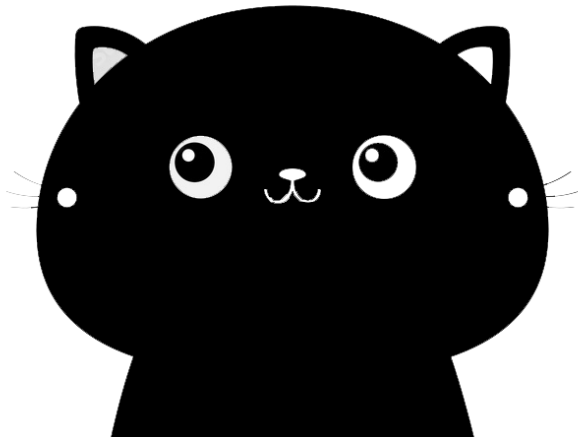
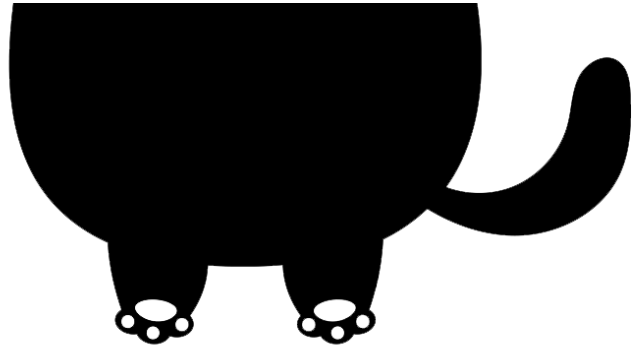
Takođe me je naučio da je važno da pokažem kandže kada je to potrebno.

POGLAVLJE 1

DEVET ŽIVOTA

*Mačka ima devet života. Tri se igra, tri luta i
poslednja tri ostaje sa vama.*

Stara engleska izreka

Legenda o drevnom egipatskom božanstvu sunca Atum-Ram govori o tome kako je androgino božanstvo Ra uzelo oblik mačke. Ra je mogao da stvara život i rodio je osam drugih bogova kako bi se osećao potpunim. „Devet života u jednom” postalo je simbol činjenice da suština živog bića može imati više oblika.

U Kini je devet srećan broj, a za Kineze mačke označavaju čistoću i sreću. Broj devet se takođe često pominje kao „trojstvo trojstva” u okviru različitih duhovnih tradicija, jer se kaže da se božansko izražava kroz ideju tri puta tri.

U numerologiji, devet simbolizuje zaokruženost, a ne konačnost. Devet predstavlja ono najpotpunije, optimalno i ciklično, podsećajući nas na to kako ceo život prolazi kroz procese i da se